

Η επίσημη διοικητική ονομασία του οικισμού και της κοινότητας είναι: το Φόδελε, Κοινότητα (του) Φόδελε⁴⁰. Στα Ρεθυμνιώτικα, ιδίως στην πόλη, ακούεται και λέγεται *στου Φόδελε, στο Φόδελε* (ουδ.)⁴¹ ενώ στα Ηρακλειώτικα στη Φόδελε, η Φόδελε (θηλ.)⁴². Σε παλαιότερα και νεότερα δημοσιεύματα γίνεται χρήση και των δύο αυτών τύπων (ουδ. και θηλ.)⁴³. Σε βιβλίο που εκδόθηκε στο Ρέθυμνο το 1890 γίνεται χρήση και του τύπου: ο Φόδελες (αρσεν.)⁴⁴. Οι περισσότεροι σημερινοί μόνιμοι κάτοικοι του χωριού κατά τις συνομιλίες τους χρησιμοποιούν το δεύτερο (θηλ.) τύπο⁴⁵.

Σε έγγραφο του 1299 απαντάται τρεις φορές το οικογενειακό επώνυμο: Φόδελε (Fodele)⁴⁶ και δύο φορές με τον τύπο: Φοδελορείνη

508). Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος (= ΚΕΔΚΕ), *Στοιχεία συστάσεως και εξελίξεως των δήμων και κοινοτήτων*, [τόμ] 16 Ν. Ηρακλείου, Αθήνα 1962, 168-169 και Μιχ. Χουλιαράκης, *ό.π.*, 213.

40. ΚΕΔΚΕ, *Στοιχεία*, *ό.π.*, 168-169.

41. Από τον αείμνηστο Πατέρα μου, το οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον μου στο Ρέθυμνο άκουσα (1945-1956) πολλές φορές: για «τα πορτοκάλια του Φόδελε».

42. Όπως διαπίστωσα σε ορισμένα χωριά της Μεσαράς γίνεται χρήση (από διαφορετικά πρόσωπα) και των δύο τύπων (ουδ. και θηλ.).

43. Μαρίνος Τζάνε Μπουνιαλής, *Ο Κρητικός Πόλεμος κατά την έκδοση Α. Ν. Νενεδάκη* (Αθήνα 1979) *στου Φόδελε, του Φόδελε* (σελ. 394 και 300 αντίστοιχα). Στην έκδοση Στυλ. Αλεξίου (Αθήνα 1995) *στον Φόντελε, του Φόντελε* (σελ. 208 και 215 αντίστοιχα). Αντί: Φόδελε., Στ. Ξανθουδίδης, *Μελετήματα*, Ηράκλειο 1980, 251 Φόδελεν. Εμ. Βυβιλιάκης, *Πρωτεύς των εν Κρήτη ναυτιλιόμενων...*, Αθήνα 1869, 25 «... από τον λιμένα του Φόδελε». Ν. Σταυράκης, *ό.π.*, σημ. 38. Γενεράλις, *ό.π.*, 77 «Φόδελες» και «Το Φόδελε». Στεφ. Ξανθουδίδης, *Επετηρίς Εταιρείας Βυζαντινών Σπουδών*, τόμ. Γ' (19), 41. *Κρητική Εστία* 11-12 (1950), 12 (στο Φόδελε). Κωνστ. Λασιθιωτάκης, *Ο ναός των Εισοδίων και μία παλαιότερη Βασιλική στο Φόδελε*, *Κρητικά Χρονικά* 5 (1951) (τίτλος και σελ. 76 «στο Φόδελε»). Στυλ. Αλεξίου, *Χριστιανικά επιγραφαί και τοπωνύμια εκ Κρήτης*, *Επετηρίς Εταιρείας Βυζαντινών Σπουδών*, τόμ. ΛΘ-Μ (1972-1973). Τιμητικός τόμος *Λειμών* προς Ν. Β. Τωμαδάκη, σελ. 455 «η Φόδελε». Ελευθ. Πλατάκης, *Οι Μονές του Αγίου Αντωνίου στους Γαλήνους και του Αγίου Παντελεήμονος στη Φόδελε*, *Κρητολογία* 1 (1975), 37 («στη Φόδελε» τίτλος, «της, τη Φόδελε» κείμενο). Γεώργιος Σμπώκος, *Ανώγεια. Η ιστορία μέσα από τα τραγούδια τους*, Αθήνα 1992, 125 όπου «Της μάχης στη Φόδελε (Βασιλικού)» «... της Φόδελε...» «... στη Φόδελε...». Βλ. και πιο πάνω, σημ. 36.

44. Λαμπρινάκης, *ό.π.*, 102-103 «... προς ΒΑ της Δαμάστας κείται ο Φόδελες... ΝΑ του Φόδελε...».

45. Πληροφορία από τη διευθύντρια του Δημοτικού Σχολείου Φόδελε κ. Ειρήνη Σταυρουλάκη. Την ευχαριστώ και από εδώ.

46. Κ. Μέρτζιος, *Η συνθήκη Ενετών - Καλλέργη και οι συνοδεύοντες αυτήν κατάλογοι*, *Κρητικά Χρονικά* 3 (1949), 279, 282, 285. Σπανάκης, *Χωριά του Ν. Ηρακλείου*, *ό.π.*, 586. Χρ. Τσικριτού-Κατσιανάκη, *Συμβολή στην μελέτη των τοπωνυμίων*

